

Навчально-ознайомча практика

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізитивна навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	18 Виробництво та технології
Спеціальність	184 Гірництво
Освітня програма	Геоінженерія
Статус дисципліни	Нормативна
Форма навчання	очна(денна) заочна
Рік підготовки, семестр	2 курс, весняний семестр
Обсяг дисципліни	4 кредитів/120 год
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: кандидат технічних наук, доцент, Ган Анатолій Леонідович к. тел.: (+38)0976530566 e-mail: gan@geobud.kiev.ua Практичні: к.т.н., доц, Ган Анатолій Леонідович, (+38)0976530566, gan@geobud.kiev.ua Лабораторні: не передбачені
Розміщення курсу	https://classroom.google.com

Програма навчальної дисципліни

Програму освітньої компоненти «навчально-ознайомча практика» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Геоінженерія» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 184 Гірництво: https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/opfiles/184_OPPB_GI_2022.pdf Практика є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і має на меті набуття здобувачами необхідних компетентностей.

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчально-ознайомча практика є складовою частиною навчального процесу, що має важливе значення в подальшій підготовці і є першим етапом практичної підготовки фахівця до майбутньої діяльності його в якості гірничого інженера – будівельника. В процесі практики студенти повинні отримати знання та навички для успішного освоєння професійних і фахових дисциплін.

Метою практики є закріплення одержаних теоретичних знань з вивчених курсів, ознайомлення з основними та допоміжними процесами, технологією виробництва.

Навчально-ознайомча практика студентів проводиться відповідно до договору що укладається між інститутом та підприємством (організацією).

Конкретними завданнями ознайомчої практики є ознайомлення з інженерно-геологічними умовами проведення виробок, котлованів і інших підземних споруд, з технологією підземного будівництва, використанням матеріалів, розстановкою основних машин і механізмів, організацією робіт і відповідним відображенням цих знань на схемах, рисунках і в текстовій частині звіту.

Програмні компетентності

ЗК10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК1. Здатність аналізувати державну політику, історичні етапи і перспективи розвитку гірничих систем та технологій.

Програмні результати навчання.

РН11. Знати вимоги законодавства щодо безпечного ведення робіт і експлуатації обладнання у сфері професійної діяльності, вміти забезпечувати виконання цих вимог у практичних ситуаціях;

РН15. Знати особливості підземної інфраструктури мегаполісів і вміти застосовувати їх при проектуванні підземних споруд.

2. Організація проведення практики

Практика проводиться згідно Положення про порядок проведення практики здобувачів вищої освіти КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://osvita.kpi.ua/node/184> та навчального плану зі спеціальності 184 Гірництво, освітньо-професійної програми «Геоінженерія». На практику передбачено 3 тижні (4 кредити ЄКТС) у 4 семестрі.

Організацію та проведення практики регламентують наступні документи:

- договори з підприємствами щодо проходження практики студентами;
- призначення керівників;
- робоча програма (силабус) практики;
- звіти про виконання програми практики;
- екзаменаційні відомості щодо заліку з практики.

Керівник навчально-ознайомчої практики до початку практики виїздить на підприємства і домовляється про дату і час проведення екскурсії, про виділення супроводжуючої особи з числа спеціалістів підприємства для проведення інструктажу з ТБ, для ознайомлення з технікою безпеки робіт.

В перший день практики на зборах групи керівник практики ознайомить студентів з завданнями практики, проводить загальний інструктаж з ТБ, виділяються бригади для збору технічної документації на окремих підприємствах. В подальшому між окремими бригадами проходить обмін цією документацією. Можуть також видаватись окремі індивідуальні завдання. Керівник практики проводить також облік відвідувань запланованих підприємств студентами.

Керівництво навчально-ознайомчої практики безпосередньо на підприємстві здійснюється викладачами профільюючої кафедри і висококваліфікованими фахівцями підприємства, на яких наказом керівника підприємства покладено керівництво практикою студентів.

Керівник практики від кафедри:

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед виїздом студентів на практику (інструктаж про порядок проходження практики, по техніці безпеки і т.д.);
- до початку практики виїжджає на підприємство для організації необхідної підготовки до приїзду студентів-практикантів;
- забезпечує високу якість проходження практики і сувору відповідність її з навчальним планом і програмою (силабусом);
- організовує спільно з керівником практики від підприємства зустрічі з передовиками виробництва і провідними фахівцями підприємства, лекції, бесіди, екскурсії;
- здійснює контроль за забезпеченням підприємством нормальних умов праці і блага;
- контролює проведення зі студентами обов'язкових інструктажів з охорони праці та техніки безпеки;
- контролює виконання практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку;
- надає науково-технічну допомогу підприємству шляхом виступу з лекціями з наукових питань та участі у вирішенні технічних питань виробництва, а також залучає до цієї роботи студентів;
- організовує від'їзд студентів з підприємства у строки, встановлені навчальним планом;

Підприємства, які є базами практики:

- організовують і проводять практику студентів відповідно до договорів, положенням та програмою (силабусом) практики;
- надають студентам, відповідно до програми (силабусу), місця практики, що забезпечують найбільшу ефективність проходження практики;
- дотримуються узгоджених з ЗВО календарних графіків проходження практики;
- проводять обов'язкові інструктажі з охорони праці та техніки безпеки - вступний і на робочому місці з оформленням встановленої документації;
- надають можливість студентам-практикантам користуватися наявною літературою, технічної та іншої документації;
- забезпечують керівником практики від підприємства з числа керівних працівників або висококваліфікованих фахівців;
- надають допомогу в підборі матеріалів для складання звітів по практиці;
- забезпечують і контролюють дотримання студентами-практикантами правил техніки безпеки і внутрішнього трудового розпорядку;
- можуть накладати, в разі необхідності, наказом керівника підприємства стягнення на студентів-практикантів та повідомляти про це ректору ЗВО.

Керівник практики студентів від підприємства:

- спільно з керівником практики від ЗВО організовує і контролює проведення практики відповідно до програми і календарним графіком практики;
- забезпечує якість проведення інструктажів з охорони праці та техніки безпеки
- організовує спільно з керівником практики від кафедри читання лекцій і доповідей, проведення семінарів та консультацій провідними працівниками підприємства за новітніми напрямками науки і техніки, з питань економіки, наукової організації та управління виробництвом; проводить зустрічі студентів з передовиками та новаторами виробництва, а також екскурсії всередині підприємства та на інші об'єкти;
- контролює дотримання практикантами правил техніки безпеки та правил внутрішнього трудового розпорядку;
- знайомить студентів з організацією робіт на підприємстві, з управлінням технологічними процесами, устаткуванням, технічними засобами та їх експлуатацією, економікою виробництва, охороною праці тощо;

Студент-практикант зобов'язаний до початку практики вивчити програму (силабус) практики, уточнити конкретне особисте завдання і підготувати необхідні матеріали для його виконання.

В період проведення практики студент зобов'язаний:

- виконувати програму практики та індивідуальні чи бригадні завдання в повному об'ємі;
- вивчати і сумлінно виконувати правила техніки безпеки і охорони праці, а також правила дорожнього руху пішоходів;
- відвідувати усі заплановані екскурсії, усі заплановані роботи для бригади;
- дотримуватись дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку, прийнятого на підприємстві або при виконанні зйомок;
- регулярно збирати необхідну інформацію і складати звіт по практиці, звіт по кожному з відвіданих підприємств;
- представити керівникам практики звіти і здати залік у встановлений термін.

Студент, який не виконав в повному об'ємі завдання практики, не відвідував запланованих екскурсій без поважних причин або не захистив звіт по практиці у встановлений строк, практика не зараховується. У відповідності з "Положення про організацію освітнього процесу в КПІ ім. Ігоря Сікорського" <https://osvita.kpi.ua/node/39> студент в такому разі за поданням кафедри відраховується з університету як такий, що не виконав графік навчального процесу.

3. Зміст практики та індивідуальний план роботи

На практику відводиться 120 годин /4 кредити ЄКТС.

Під час проходження практики студент повинен:

- вивчити організацію і управління діяльністю відповідного підрозділу чи підприємства в цілому;
- ознайомитись з правилами безпеки життєдіяльності та охорони праці;
- розібратись з: технологією виконання робіт, інженерно-геологічними умовами об'єктів підземного будівництва;
- вчасно виконувати індивідуальні завдання;
- розвивати навички комунікації, здатність працювати у міждисциплінарній команді, ініціативність;
- впродовж всієї практики студент повинен систематично працювати над звітом по практиці.

4. Вимоги до звіту

Звіт по практиці є основним документом, що характеризує роботу студента під час практики. Звіти складаються кожним студентом самостійно, регулярно протягом всієї практики на підставі матеріалів, зібраних на підприємстві. У звіт не повинні включатися другорядні і тим більше не відносяться до програми практики (силабусу) матеріали. Забороняється поміщати в звіт матеріали, запозичені з підручників і навчальних посібників.

У звіті коротко викладається зміст досліджуваних питань, перерахованих в розділі «зміст практики», з додатком графічного матеріалу: геологічних розрізів ділянки будівництва, плану підземної споруди, плану гірничих робіт, ескізів поперечних перерізів траншей, котлованів, тощо. Обов'язкові зарисовки (схеми, фото) конструкцій і технологічних елементів, з якими студент був ознайомлений під час проходження практики. В звіті допускається використання копій з офіційних документів: паспортів проведення виробки, плану гірничих робіт та ін. Матеріали в звіті подаються лаконічно, без скорочень слів, ілюструються необхідними розрізами, схемами, графіками і підписуються виконавцем і керівником практики. Окремі розділи звіту присвячуються виконання програми практики та індивідуальних завдань. Загальний об'єм звіту 35 - 40 стор. Звіт оформлюється на папері формату А4 297 X210 мм, ілюструється необхідними схемами, графіками, малюнками і підшивається.

Підведення підсумків практики полягає в захисті звіту про здачу заліку по практиці. Студент, який не виконав програму практики, або отримав незадовільну оцінку при захисті звіту, відраховується з інституту.

Послідовність викладення матеріалу в звіті:

- 1. Титульна сторінка.**
- 2. Зміст звіту (із зазначенням сторінок).**
- 3. Вступ.**
- 4. Основна частина.**
- 5. Висновки.**
- 6. Список літератури.**
- 7. Анотація (українською та англійською мовами).**

Анотації звітів студентів про проходження практики (українською та англійською мовами) обсягом не менше 650 знаків розміщуються на сайтах кафедр у відкритому доступі та зберігаються не менше одного року.

5. Форми і методи контролю

Поточний та підсумковий контроль за виконанням студентами бакалаврського рівня ВО програми навчально-ознайомчої практики здійснює керівник практики від кафедри. Під час практики магістр щодня коротко повинен фіксувати усе, що він зробив за день для виконання календарного графіку проходження практики. Після закінчення практики звіт має бути переглянутий керівником практики, який підписує його. Оформлений звіт студент повинен здати на кафедру. Без зданого звіту практика не зараховується. Виведення оцінки за практику для кожного практиканта відбувається на заліковому занятті після виконання ним усіх завдань відповідно до плану практики. На залікове заняття кожен студент повинен подати пакет звітної документації, який включає загальний звіт про проходження практики.

Завідувачем кафедри призначається комісія з прийому звітів з практики. До складу комісії входять керівник практики та ще два викладача кафедри. Комісія приймає залік протягом перших десяти днів після закінчення практики. Оцінка з практики вноситься в залікову відомість. Звіт з практики зберігається на кафедрі. Підсумки кожної практики обговорюються на засіданні кафедри, а загальні підсумки практики підводяться на засіданні Вченої ради навчально-наукового інституту енергозбереження та енергоменеджменту (НН ІЕЕ).

6. Рейтингова система оцінювання

Для оцінювання успішності проходження практики бакалаврами застосовується рейтингова система (РСО). РСО враховує:

- 1) Оцінювання керівником практики з боку кафедри діяльності здобувача під час проходження практики;
- 2) Оцінювання керівником практики від кафедри виконання завдань практики;
- 3) Оформлення звіту про практику відповідно до ДСТУ 3008: 2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення
- 4) Оцінювання захисту результатів навчально-ознайомчої практики комісією з проведення семестрового контролю.

Система рейтингових балів:

1. Оцінювання керівником практики з боку кафедри діяльності здобувача під час проходження практики.

Ваговий бал – 20.

Критерії оцінювання	Бали
----------------------------	-------------

<i>Студент на високому рівні проявляв професійну активність на всіх виробничих підприємствах навчально-ознайомчої практики</i>	19-20
<i>Студент проявляв професійну активність на всіх виробничих підприємствах навчально-ознайомчої практики</i>	17-18
<i>Студент на високому рівні проявляв професійну активність на окремих виробничих підприємствах навчально-ознайомчої практики</i>	15-16
<i>Студент на задовільному рівні проявляв професійну активність на всіх виробничих підприємствах навчально-ознайомчої практики</i>	13-14
<i>Студент на достатньому рівні проявляв професійну активність на всіх виробничих підприємствах навчально-ознайомчої практики</i>	12-13
<i>Студент взагалі не проявляв професійної активності на всіх виробничих підприємствах навчально-ознайомчої практики</i>	≤ 11

2. Оцінювання керівником практики від кафедри виконання завдань практики.
Ваговий бал – 20.

Критерії оцінювання	Бали
<i>Студент повністю виконав завдання практики</i>	19-20
<i>Студент виконав завдання практики із незначними помилками</i>	17-18
<i>Студент виконав завдання практики із помилками</i>	15-16
<i>Студент виконав завдання практики на задовільному рівні</i>	13-14
<i>Студент виконав завдання практики на достатньому рівні</i>	12-13
<i>Студент не виконав завдання практики</i>	≤ 11

3. Оформлення звіту про практику відповідно до ДСТУ 3008: 2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення.
Ваговий бал – 20.

Критерії оцінювання	Бали
<i>Студент оформив звіт у повній відповідності до ДСТУ 3008: 2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення</i>	19-20
<i>Студент оформив звіт із незначними помилками відповідно до ДСТУ 3008: 2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення</i>	17-18
<i>Студент оформив звіт із помилками відповідно до ДСТУ 3008: 2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення</i>	15-16
<i>При оформленні звіту студент допустив суттєві помилки відповідно до ДСТУ 3008: 2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення</i>	13-14
<i>При оформленні звіту студент допустив значні суттєві помилки та невідповідності щодо до ДСТУ 3008: 2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення</i>	12-13
<i>Студент оформив звіт, що повністю не відповідає ДСТУ 3008: 2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення</i>	≤ 11

4. Захист навчально-ознайомчої практики.
Ваговий бал – 40.

Критерії оцінювання	Бали
<i>Студент при відповіді на запитання показав глибоке знання предмету, повно і чітко відповів на всі запитання, задані комісією.</i>	38-40
<i>Студент надав повну відповідь (не менше 85 % потрібної інформації)</i>	34-37

Студент надав достатньо повну відповідь	30-33
Студент надав достатньо повну відповідь, але є незначні неточності	26-29
Студент надав неповну відповідь	24-25
Студент надав незадовільну відповідь	≤ 23

5. Заохочувальні бали.

Заохочувальні бали нараховуються за виконання додаткових завдань у межах навчально-ознайомчої практики: + (1...5) балів.

Поточна рейтингова шкала РС з кредитного модуля дорівнює сумі вагових балів контрольних заходів та з критеріїв оцінювання :

$$RD = 20 + 20 + 20 + 40 = 100 \text{ балів.}$$

Необхідною умовою допуску до захисту є оформлений звіт з проходження навчально-ознайомчої практики.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

7. Рекомендована література

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

2. Положення про організацію освітнього процесу в КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Режим доступу: <http://osvita.kpi.ua/node/39>

3. Методичні рекомендації з питань організації практики студентів та складання робочих програм практики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» [Текст] / Уклад.: Н. М. Лапенко, І. Л. Співак, І. В. Федоренко, О. М. Шаповалова ; за заг. ред. П. М. Яблонського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 29 с.

4. ДСТУ 3008: 2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення.

5. Положення про порядок проведення практики здобувачів вищої освіти КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Режим доступу: <https://osvita.kpi.ua/node/184>

6. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України № 93 від 08.04.1993 р. – Режим доступу: <https://osvita.kpi.ua/node/11>

7. Геоінженерія мегаполіса: підземна урбаністика : підручник / В. Г. Кравець, Г. І. Гайко, А. Л. Ган та ін. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2024. – 660 с. ISBN 978-966-990-106-4 <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/65405>.

8. Ган А.Л. Спеціальні вибухові технології в геоінженерії: Монографія / В. В. Бойко, А. Л. Ган, О. В. Ган; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 314 с.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцент кафедри геоінженерії, к.т.н. Ган А.Л., к.т.н. Ган О.В.

Ухвалено кафедрою геоінженерії (протокол № 19 від 19.06.2024)

Погоджено Методичною комісією НН ІЕЕ¹ (протокол № 21 від 25.06.2024)

¹Методичною радою університету – для загальноуніверситетських дисциплін.